DORAŹNA POMOC LEKARSKA

MIESIĘCZNIK, ORGAN POLSKIEGO KOMITETU DO SPRAW RATOWNICTWA I PIERWSZEJ POMOCY LEKARSKIEJ W WYPADKACH NAGŁYCH ORAZ STACYJ RATUNKOWYCH W POLSCE

WARSZAWA, LESZNO 58

KONTO w P. K. O. 7373 KONTO w K. K. O. 1086

Rok V — 1939 MAJ Nr. 5

TREŚĆ: *Dr Fr. Obarski:* Wypadki samochodowo-motocyklowe w Warszawie w roku 1938 w świetle statystyki Pogotowia Ratunkowego. Sprawozdanie Krakowskiego Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego za rok 1938 (48 rok istnienia). Statystyka stacyj ratunkowych za miesiąc kwiecień, maj i czerwiec 1938 r.

Dr Fr. Obarski.
Warszawa.

Wypadki samochodowo-motocyklowe w Warszawie w roku 1938 w świetle statystyki Pogotowia Ratunkowego.

Rok cichej jazdy.

Rozważania na wyżej wymieniony temat dotyczyć będą wypadków przejechań lub potrąceń przez samochody i motocykle oraz wypadków związanych z katastrofami samochodowo-motocyklowymi (zderzenie wozów motorowych ze sobą, z tramwajami, wozami konnymi itp.).

Podczas omawiania tego rodzaju wypadków dla porównania posługiwać się będę danymi statystycznymi z lat ubiegłych, poczynając od roku 1934-go.

Przede wszystkim rodzi się pytanie, czy wprowadzenie zakazu posługiwania się sygnałami dźwiękowymi przez prowadzących wozy motorowe na terenie miasta Warszawy wpłynęło na zwiększenie się liczby wypadków przejechań i katastrof samochodowo-motocyklowych , czy też przeciwnie wpłynęło na ich zmniejszenie. Odpowiedzi na te pytania zaciekawić mogą każdego, a przede wszystkim samych kierowców wozów motorowych.

Niektórzy utrzymują, że skasowanie sygnalizowania biegu za pomocą trąbek, klaksonów itp., nałożyło na przechodzących przez

jezdnię obowiązek baczniejszego zwracania uwagi na to, co się dzieje na niej, oglądania się na lewo i na prawo, przechodzenia przez jezdnię tylko w miejscach wyznaczonych już to strzałkami, już to guzami w nawierzchni jezdni, już to w miejscach wskazanych przez sygnały świetlne. Przechodzący przez jezdnię nie może liczyć na ostrzegawczy sygnał pędzącego wozu samochodowego, sam musi myśleć o tym, żeby w porę usunąć się z jezdni i nie dostać pod koła wozu.

Z drugiej zaś strony i kierowca pojazdu motorowego musi sobie zapamiętać, że od chwili skasowania używania sygnałów dźwiękowych, tylko rozumna i ostrożna jazda po ulicach miasta może go uchronić od potrącenia, przejechania przechodnia lub zderzenia z innym pojazdem. Prowadzący wóz motorowy musi ściśle stosować się do przepisów o ruchu wozów motorowych na ulicach miasta, zwalniać biegu na skrzyżowaniach ulic, przy przystankach tramwajowych i autobusowych, mijać inne pojazdy z właściwej strony, zatrzymywać wozy, kiedy na jezdni znajdzie się zdezorjentowany przechodzień itp.

Gdyby przechodnie i prowadzący pojazdy pamiętali o zasadniczych przepisach przechodzenia przez jezdnie i o ruchu wozów na ulicach miasta, byłoby mniej wypadków, mniej ofiar ruchu pojazdów motorowych.

Ciekawą jest rzeczą przyjrzenie się liczbom różnego rodzaju pojazdów, jakie były zarejestrowane przy końcu każdego roku na terenie Warszawy, zacząwszy od 1934 roku.

Tablica I.

Rok	Dorożki samochodowe	Autobusy	Samochody pryw. osobowe	Samochody ciężarowe	Motocykle	Rowery	Dorożki konne	Wozy ciężarowe
1934	1843	160	2420	1097	1357	11047	1580	3401
1935	1726	220	2197	1034	1300	13137	1710	3360
1936	1788	239	2889	1197	1456	14318	1736	3415
1937	2146	241	3752	1434	1563	34667	1505	2711
1938	2398	310	4867	1932	1791	36423	1006	2401

Z zestawienia tego widać, że w roku 1938 w porównaniu z rokiem 1937 liczba dorożek samochodowych wzrosła o 253, liczba autobusów o 69, samochodów prywatnych osobowych o 1115, samochodów ciężarowych o 498, motocykli o 228.

Zmniejszyła się natomiast liczba dorożek konnych o 499, wozów ciężarowych konnych o 310. Liczba rowerów zwiększyła się o 1756.

Mówiąc ogólnie, liczba wypadków, związanych z ruchem kołowym wszelkiego rodzaju pojazdów na terenie miasta Warszawy z każdym rokiem wzrasta, stąd i liczba ofiar wypadków wzrasta i to w dosyć szybkim tempie.

Na tablicy drugiej przytoczone są liczby wypadków, jakie zostały spowodowane przez różnego rodzaju pojazdy na terenie Warszawy od roku 1934-go.

Tablica II

Lata	1934	1935	1936	1937	1938
Wypadki spowodowane					
przez samochody .	727	629	744	966	1292
koleje	101	87	103	82	73
tramwaje . . .	196	232	226	220	196
motocykle . . .	76	61	86	110	122
rowery . . .	186	232	272	328	286
dorożki i wozy cięż.	383	490	449	342	279
Katastr. sam.-motocyk.	53	56	44	239	221
Inne katastrofy . .	7	47	30	51	104
„ przejechania .					12
	1729	1834	1954	2338	2585

Przytoczone liczby wypadków wskazują, że, począwszy od roku 1934 stale wzrastają liczby ich w związku z ruchem kołowym wszystkich pojazdów, jakie krążyły po ulicach stolicy. Szczególniej jednak zwrócić trzeba uwagę na wypadki, będące w związku z ruchem wozów motorowych. Liczba wypadków, spowodowanych samochodami w roku 1938, prawie podwoiła się w porównaniu z liczbą wypadków w roku 1934. Toż samo można powiedzieć o liczbie wypadków motocyklowych.

Natomiast liczba katastrof samochodowo-motocyklowych w roku 1938 czterokrotnie przewyższyła liczbę tego rodzaju wypadków z roku 1934.

Tablica III.

W roku 1934 udzielono pomocy 1729 ofiarom ruchu kołowego
„ „ 1935 „ „ 1834 „ „ „
„ „ 1936 „ „ 1954 „ „ „
„ „ 1937 „ „ 2338 „ „ „
„ „ 1938 „ „ 2585 „ „ „

Wymienione liczby ofiar nie obejmują jeszcze wszystkich poszkodowanych w wypadkach, jakie zdarzyły się na terenie stolicy w wyżej wymienionych latach, albowiem pewna liczba przejechanych, czy potrąconych przez pojazdy nie korzysta z pomocy lekarzy Pogotowia Ratunkowego dla tego, że pomocy udzielili lekarze prywatni albo lekarze szpitalni.

Pogotowie Ratunkowe załatwia ca 80% wszystkich wypadków, jakie zdarzają się na ulicach Warszawy, w związku z ruchem kołowym. W tym samym stosunku pozostają i wypadki samochodowo-motocyklowe.

Wszystkich wozów motorowych na terenie stolicy w r. 1934 było 6.877, w r. 1935 — 6.477, w 1936 — 7.570, w 1937 — 9.136 i w roku 1938 — 11.299. Jak widać z przytoczonych liczb, po chwilowym zmniejszeniu się liczby wozów w roku 1935, w następnych latach liczby wozów motorowych wzrastają, dochodząc do 11.299 pojazdów w roku 1938, to jest o 2.163 więcej niż w roku 1937, co stanowi 19,1% zwyżki.

Tablica IV.

Wszystkich ofiar wypadków samochodowo - motocyklowych było:

w roku	1934	—	856,
„ „	1935	—	746,
„ „	1936	—	874,
„ „	1937	—	1.315,
„ „	1938	—	1.635.

W roku	1934	na jeden	wóz motorowy	przypadało	0,12%	wypadków,
„ „	1935	„ „	„	„	0,11%	„
„ „	1936	„ „	„	„	0,11%	„
„ „	1937	„ „	„	„	0,14%	„
„ „	1938	„ „	„	„	0,14%	„

Odsetek liczby wypadków, związanych z ruchem pojazdów mechanicznych, do liczby wypadków, spowodowanych w ogóle ruchem kołowym, wynosi:

w roku	1934	—	49,5%,
„ „	1935	—	40,5%,
„ „	1936	—	45,1%,
„ „	1937	—	56,2%,
„ „	1938	—	63,2%.

Wypadki, będące w związku z ruchem wozów mechanicznych w roku 1938, wzrosły o 7%, w porównaniu z rokiem 1937 i o 13,7%, w porównaniu z r. 1934.

Nierzadko się zdarza, że związany z ruchem kołowym wypadek, kończy się zejściem śmiertelnym. Na miejscu wypadku zginęło pod kołami wozów w roku 1934 — 32 osoby, w roku 1935 — 35, w roku 1936 — 46, w roku 1937 — 38 i w roku 1938 — 61 osób.

Poszczególne wypadki zgonów na ulicy w następstwie przejechań, potrąceń, katastrof ilustruje tablica V.

Tablica V. (śmiertelne wypadki).

Lata	1934	1935	1936	1937	1938
Wypadki spowodowane przez					
samochody . . .	9	6	18	17	27
„ koleje . . .	5	11	12	7	18
„ tramwaje . . .	15	11	13	11	11
„ motocykle . . .	1	—	1	—	—
„ rowery . . .	—	—	1	—	—
„ dorożki i wozy . .	2	3	1	3	1
Katastrofy samochod.-motocyk.	—	2	—	—	4
Inne katastrofy . . .	—	2	—	—	—
Razem	32	35	46	38	61

Liczba wypadków śmiertelnych, spowodowanych wyłącznie przez wozy samochodowe i motocykle wynosi:

w roku 1934 — 10,
„ „ 1935 — 6,
„ „ 1936 — 19,
„ „ 1937 — 17,
„ „ 1938 — 31.

Odsetek zgonów na miejscu wypadku, stwierdzonych przez lekarzy Pogotowia Ratunkowego, w następstwie wypadku samochodowo - motocyklowego, do wszystkich zgonów, związanych z ruchem kołowym wynosi:

w roku 1934 — 31,2%,
„ „ 1935 — 17,1%,
„ „ 1936 — 41,3%,
„ „ 1937 — 44,7%,
„ „ 1938 — 50,8%.

Wyżej wymienione dane upoważniają mię do stwierdzenia, co następuje: Liczba pojazdów motorowych w roku 1938 w porównaniu z rokiem 1937 wzrosła na terenie stolicy o 2.163(19,1%). Wzrosła też i liczba ofiar ruchu wozów motorowych w roku 1938 o 320 w porównaniu z rokiem ubiegłym, co stanowi zwyżkę o 19,5%.

Na jeden wóz motorowy w roku 1938 przypadło 0,14% wypadków, to jest tyle, ile i w roku 1937.

Liczba wypadków, związanych z ruchem wozów motorowych, z każdym rokiem wzrasta, wzrasta też stosunek ofiar ruchu wozów motorowych do ogólnej liczby ofiar wypadków, związanych z ruchem kołowym. Wzrasta również liczba śmiertelnych wypadków ruchu samochodowo-motocyklowego, jak również i stosunek ofiar — zgonów — tego rodzaju do liczby zgonów, w następstwie ruchu kołowego w ogóle.

Na podstawie wyżej wymienionych danych przychodzę do następujących wniosków:

1) Wprowadzenie cichej jazdy w roku 1938 w Warszawie na podstawie danych stacji Pogotowia Ratunkowego, nie wpłynęło na zwiększenie się liczby ofiar ruchu samochodów i motocykli, w porównaniu z rokiem 1937, bo chociaż liczba wypadków, zanotowanych przez Pogotowie Ratunkowe zwiększyła się o 320(19,5%), zwiększyła się jednocześnie i liczba wozów motorowych o 2.263(19,1%). Odsetek zwiększonej liczby ofiar wozów motorowych, prawie odpowiada odsetkowi zwiększonej liczby pojazdów motorowych przy zachowanym odsetku 0,14 wypadków, przypadających na jeden pojazd motorowy w roku 1938, tak i w roku 1937. Zmniejszenie się liczby wozów konnych w roku 1938, nie mogło wpłynąć na ułatwienie posuwania się samochodów i motocykli po ulicach Warszawy, albowiem zwiększyła się liczba rowerzystów, więcej jak dwukrotnie przewyższająca liczbę wycofanych wozów o zaprzęgu konnym, a wiadomą jest rzeczą, jakie niebezpieczeństwo dla wozu motorowego stanowi na ulicy niedoświadczony rowerzysta, o którym mówi Popielski, jak następuje: dzięki względnie dużej szybkości ruchów, dzięki bezmyślnej odwadze i łatwości w przekroczaniu przepisów drogowych, są oni koszmarem kierowców.

2) Natomiast cicha jazda wozów motorowych wpłynęła na zwiększenie się liczby zgonów, stwierdzonych na miejscu wypadku przez lekarzy Pogotowia Ratunkowego. W roku 1938 liczba zgonów na miejscu wypadku samochodowo - motocyklowego stanowi więcej jak połowę wszystkich zgonów w następstwie ruchu kołowego, pod-

czas gdy w roku 1934 śmiertelne wypadki ruchu samochodowo - motocyklowego wynoszą mniej jak 1/3 wszystkich ofiar ruchu kołowego, w roku 1934 mniej jak 1/4, w roku 1936 i 1937 mniej niż połowę.

Zwiększenie się liczby śmiertelnych wypadków, związanych z ruchem pojazdów motorowych, można przypisać w znacznej mierze nadużyciu alkoholu przez przechodniów i w mniejszej mierze przez prowadzących pojazdy mechaniczne.

(d. c. n.).

SPRAWOZDANIE

Krakowskiego Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego za rok 1938 (48 istnienia).

Na opróżnione, po śmierci ś. p. dra J. Zawadzkiego, stanowisko prezesa Polskiego Komitetu do spraw ratownictwa został wybrany prezesem na Walnym Zgromadzeniu w Warszawie dr Zygmunt Słoniński. kierownik Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu. Osoba nowowybranego prezesa Związku wszystkich stacji ratunkowych w Polsce, pozwala nam żywić nadzieję, że sprawa uznania Towarzystw Ratunkowych za instytucje wyższej użyteczności publicznej ruszy wreszcie z martwego punktu i zostanie doprowadzona do pomyślnego załatwienia.

Pomimo ogromnego wzrostu liczby interwencji (29.631 wypadków) zamykamy rok sprawozdawczy 1938 nadwyżką dochodów nad wydatkami.

Umowę z Ubezpieczalnią Społeczną w Krakowie podpisaliśmy na rok następny na tych samych warunkach.

Podobnie jak i w roku ubiegłym udzielamy w okresie zimowym pomocy lekarskiej chorym, zarejestrowanym w Obywatelskim Komitecie Pomocy Zimowej, za umówioną ryczałtową kwotę.

Nowy regulamin dla wszystkich pracowników Pogotowia Ratunkowego został szczegółowo opracowany i dostosowany do obecnych warunków, a po uchwaleniu i zatwierdzeniu przez Wydział KOTR został wydrukowany i rozdany pracownikom stacji ratunkowej.

Zarząd miasta Krakowa przydzielił czasowo dla personelu Pogotowia Ratunkowego 24 masek gazowych.

Ujednostajnienie typu sanitarek — dążenia i wysiłki kilku ostatnich lat — zostały wreszcie doprowadzone do pomyślnego końca. Zakupiliśmy 3 nowe sanitarki marki Chevrolet (karoserię wykonała firma Orlicki), wycofaliśmy z ruchu Austro-Fiata, Forda i dwa Citroen. Nasz park samochodowy został więc ujednostajniony. Każdy szofer otrzymał osobną sanitarkę, za którą wyłącznie jest odpowiedzialny. Wycofany został również z ruchu wóz osobowy marki Oppel, ponieważ był bardzo zużyty, a koszta naprawy i wymiana części zużytych, wyniosłyby sumę, która nie stała w żadnym stosunku do ewentualnej dalszej używalności tego wozu. Na wniosek Komisji Automobilowej KOTR kupiliśmy na miejsce Oppla samochód osobowy marki Polski Fiat typ 508. Wóz ten będzie służyć wyłącznie do wyjazdów do chorych członków Ubezpieczalni Społecznej.

Wydział KOTR składa serdeczne podziękowanie za przyznanie i wypłacenie wydatnej subwencji naszemu Towarzystwu, Zarządowi m. Krakowa, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie i Komunalnej Kasie Oszczędności powiatu krakowskiego.

W końcu na tym miejscu pozwalamy sobie wyrazić szczególne podziękowanie całej Prasie Krakowskiej bez różnicy za zawsze życzliwe ustosunkowanie się do naszego Towarzystwa i popieranie nas na swych łamach.

Kraków w marcu 1939.

Mieczysław Górka mp.
Sekretarz.

Dr Adam Maciąg mp.
Prezes.

SPRAWOZDANIE

z działalności Pogotowia Ratunkowego za rok 1938.

Liczba interwencji w roku 1938 osiągnęła rekordową cyfrę 29.631 wypadków. Zrozumieć łatwo, że przy takiej liczbie interwencji również i praca lekarzy i całego personelu Pogotowia Ratunkowego wzrosła proporcjonalnie, tym bardziej, że personel ten nie został powiększony.

Na tym miejscu niechaj mi wolno będzie wypowiedzieć słowa pełne uznania dla wszystkich pracowników stacji ratunkowej, którzy przez swoją ofiarną pracę spełnili nienagannie ciężki swój obowiązek.

Przy końcu roku sprawozdawczego odeszli z Pogotowia Ratunkowego dwaj długoletni lekarze pp. dr Tadeusz Mulowski i dr Zbigniew Godłowski. W Ich osobach straciło Pogotowie Ratunkowe doświadczonych i sumiennych pracowników, o których pracy samarytańskiej trwała pamięć zachowana będzie w kronikach KOTR.

Wgłębiając się w statystykę wypadków za rok 1938, zauważyć się daje pocieszający objaw że liczba zamachów samobójczych nieznacznie się zmniejszyła (o 3), podczas gdy ze sprawozdań innych miast, dowiadujemy się, że wszędzie cyfra samobójstw wzrasta.

Żadnych poważniejszych katastrof w roku sprawozdawczym nie notowaliśmy.

W Krakowie, w marcu 1939.

Dr Jerzy Drozdowski mp.
Kierownik Pog. Rat.

Zestawienie wypadków w roku 1938.

Miesiące	Wewnętrzne	Chirurgiczne	Oparzenia	Oczne	Umysłowe i nerw.	Zamachy samob.	Samobójstwa	Porody i poronienia	Symulacje	Stwierdzono śmierć	Odmrożenia	Pomoc na stacji profilaktycznej	Przewieziono chorych	Fałszywe alarmy	Mężczyźni	Kobiety	Dzieci do 15 lat	Ogólna liczba interwencji
Styczeń	801	940	42	251	13	15	—	43	2	13	—	109	368	4	1137	878	132	2151
Luty	762	505	36	245	8	16	1	38	4	7	—	79	356	7	1108	834	115	2063
Marzec	849	729	41	310	9	18	4	48	3	12	—	101	411	12	1472	942	121	2547
Kwiecień	801	641	35	299	6	11	1	42	1	8	—	101	388	5	1315	858	162	2340
Maj	985	606	43	328	8	18	—	51	2	7	—	106	428	4	1429	942	211	2586
Czerwiec	1036	711	48	351	12	21	2	64	5	10	—	106	462	7	1585	1097	146	2835
Lipiec	1022	605	62	262	9	25	4	46	3	8	—	108	485	3	1489	980	170	2642
Sierpień	980	556	48	288	10	11	5	42	5	8	—	94	472	6	1352	964	203	2525
Wrzesień	936	558	39	211	8	21	3	52	2	11	—	107	460	14	1291	949	168	2422
Październik	912	424	46	296	12	16	1	48	2	12	—	133	482	8	1322	923	139	2392
Listopad	830	560	44	221	9	14	1	51	4	5	—	101	414	7	1198	987	69	2261
Grudzień	1038	657	51	230	10	10	2	62	3	13	174	104	492	18	1626	1114	108	2866

Razem 29631

Zestawienie rachunków Krakowskiego Ochotniczego Towa-

T R E Ś Ć	Saldo z 1/I. 1938			
	winien		ma	
	zł	gr	zł	gr
Stan czynny:				
W kasie podręcznej gotówką	274	21		
Lokaty na książeczkach i rachunku bieżącym .	3.280	65		
Nieruchomości:				
Realność w Krakowie przy ul. Szlak 6 . . .	175.139	—		
Ruchomości:				
Samochody sanitarne	29.533	—		
Urządzenia Pogotowia	7.000	—		
Stan bierny:				
Dług hipot. w Tow. Kredyt. Miejskim we Lwowie			96.124	46
Dług w Ubezpieczalni Społecznej za samochody			4.200	—
Kapitał majątku Towarzystwa Ratunkowego . .			114.902	40
Rachunek strat:				
Płace i dyżury				
Benzyna i smary				
Artykuły lekarskie				
Konserwacja domu własnego				
Konserwacja samochodów				
Inne wydatki rzeczowe				
Odsetki od pożyczki hipotecznej				
Amortyzacja domu i ruchomości				
Nadwyżka dochodów				
Rachunek zysków:				
Subwencja Zarządu Miejskiego				
Przewózki chorych				
Subwencje i dary				
Wkładki członków				
Czynsze z domu własnego				
Z Ubez. Społecznej za świadczenia umowne . .				
Odsetki od lokat				
Inne dochody własne				
R a z e m	215.226	86	215.226	86

Komisja Rewizyjna:
Roman Hessel *Rudolf Tchórzewski*
Dr Rudolf Żak

Prezes
Dr Adam Maciąg

rzystwa Ratunkowego za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1938.

Obroty w roku 1938				Rachunek strat i zysków				Saldo z 31 grudnia 1938			
winien		ma		winien		ma		winien		ma	
zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr
217.932	44	217.372	58					834	07		
68.626	03	66.679	61					5.227	07		
		11.400	—					163.739	—		
26.011	—	10.044	—					45.500	—		
711	19	771	19					6,940	—		
										95.520	—
604	46									1.800	—
2.400	—									114.902	40
63.422	75			63.422	75						
19.886	89			19.886	89						
4.319	73			4.319	73						
2.230	44			2.230	44						
10.832	40			10.832	40						
18.878	75			18.878	99						
6.242	35			6.242	35						
17.265	19			17.265	19						
—	—			10.017	74					10.017	74
		23.000	—			23.000	—				
		41.569	77			41.569	77				
		6.244	99			6.244	99				
		5.440	58			5.440	58				
		12.150	—			12.150	—				
		60.600	—			60.600	—				
		841	47			841	47				
		3.249	67			3.249	67				
459.363	86	459.363	86	153.096	48	153.096	48	222.240	14	222.240	14

Kraków, dnia 31 grudnia 1938.

Kierownik Pogotowia Ratunkowego:
Dr Jerzy Drozdowski

Skarbnik:
Inż. Tadeusz Polaczek-Kornecki

Różne zestawienia wypadków w roku 1938.

Miesiące	Zatrucia:			Przejechania przez			Upadki z wysokości	Napady nożowe	Bójki	Rodzaje samobójstw:						
	Alkoholami	Pokarmami	Gazami	Samochody i motocykle	Tramwaje	Inne				Otrucia	Postrzały	Rany cięte i inne	Powieszenia	Utopienia	Rzucenia się z wysokości	Inne np. zaczadzenia
Styczeń	28	11	4	11	1	2	8	14	38	7	1	3	1	—	—	3
Luty	22	8	5	14	3	3	10	18	47	13	—	—	—	—	2	2
Marzec	40	4	9	18	—	5	5	17	52	11	1	1	1	1	—	7
Kwiecień	42	10	6	15	—	10	9	18	61	9	1	1	1	—	—	—
Maj	32	5	8	28	3	20	10	20	59	10	2	3	—	1	2	—
Czerwiec	45	11	6	38	1	22	21	30	61	9	3	8	2	—	1	—
Lipiec	22	12	4	28	3	22	9	23	25	15	2	3	3	1	1	4
Sierpień	28	10	8	26	1	17	18	25	49	5	—	3	3	—	2	3
Wrzesień	19	6	6	31	1	15	14	26	62	13	1	3	—	—	4	3
Październik	14	4	5	31	3	24	5	21	63	10	—	4	—	1	1	1
Listopad	11	2	3	26	2	11	13	17	51	9	1	1	1	1	2	—
Grudzień	26	12	16	21	3	3	8	23	49	8	—	2	1	—	1	—

Statystyka stacyj ratunkowych

za m. kwiecień 1938 r.

		Warszawa	Kraków	Lwów	Łódź	Wilno	Poznań	Białystok
	Udzielono pomocy osobom:	2.716	2.340	1.397	785	698	764	—
	Na mieście	564	1.299	497	344	241	461	—
	W ambulatoriach	2.152	934	900	441	457	303	—
	Mężczyznom	1 433	1.315	707	377	307	378	—
	Kobietom	675	858	524	299	277	273	—
	Dzieciom do lat 15 . . .	408	162	166	109	114	113	—
	Odwieziono do szpitali .	221	398	441	213	103	148	—
	Odwieziono do domu . .	96	68	99	36	12	29	—
	Na stacji profilaktycznej .	—	102	—	—	—	—	—
Zasłabnięcia nagłe	Napady nerwowe	30	8	6	13	11	3	—
	Osłabienia i omdlenia . .	46	80	4	39	17	57	—
	Zatrucia wyskokiem . . .	8	42	11	5	5	16	—
	Zatrucia pokarmami . . .	—	10	4	1	1	—	—
	Zatrucia gazami	10	6	7	1	9	4	—
	Inne zasłabnięcia	249	734	91	148	143	89	—
	Śmierci	*)16	*) 7	2	*) 8	—	5	—
	Noworodki	—	—	—	*) 3	—	—	—
	Razem	343	880	125	207	189	174	—
Urazy	Wstrząs	2	—	1	1	—	5	—
	Rany cięte, kłute, tłucz. itd.	1.013	452	402	211	285	223	—
	Rany postrzałowe	6	5	9	3	5	—	—
	Złamanie kości	107	39	36	23	19	28	—
	Krwotoki	35	14	26	26	23	22	—
	Oparzenia term. i chemicz.	71	35	26	10	14	15	—
	Ciała obce i udławienia .	412	299	257	114	51	36	—
	Inne urazy	606	11	145	98	76	81	—
	Udar słoneczny	—	—	—	—	—	—	—
	Smierci	*)5	*) 1	1	*) 2	1	3	—
	Razem	2.252	855	903	486	474	413	—
Zamachy samobój.	Otrucia	61	9	11	18	11	5	—
	Postrzały	5	1	—	—	—	1	—
	Rany cięte i kłute . . .	8	1	4	—	—	1	—
	Powieszenia	6	1	—	2	—	—	—
	Utopienia	—	—	—	1	1	1	—
	Rzucenie się z wysokości	11	—	2	4	—	—	—
	Inne	—	—	—	—	—	—	—
	Śmierci	*) 11	*) 1	1	*) 5	*) 1	1	—
	Razem	91	12	18	25	13	9	—
Urazy według przyczyn	Przejechania przez: Samochody	90	15	15	16	—	12	—
	Przejechania przez: Tramwaje .	18	—	3	9	—	5	—
	Przejechania przez: Inne pojazdy	71	10	4	9	—	3	—
	Upadki z wysokości . .	81	9	2	14	—	9	—
	Napady i rozprawy nożowe	107	18	—	74	—	6	—
	Bójki	295	61	—	25	—	35	—
	Obłąkanie	—	6	—	16	—	3	—
	Porody i poronienia . .	22	42	23	49	14	7	—
	Symulacje	7	1	—	2	—	12	—
	Wezwania niewłaściwe .	7	5	—	4	8	4	—
	Przewozy chorych . . .	216	388	304	13	88	142	—
	Rażenie prądem elektrycz.	1	—	—	—	—	—	—

*) W tym

Statystyka stacyj ratunkowych

za m. maj 1938 r.

		Warszawa	Kraków	Lwów	Łódź	Wilno	Poznań	Białystok
	Udzielono pomocy osobom:	3109	2 586	1.556	1028	734	895	—
	Na mieście	737	1 501	508	450	253	471	—
	W ambulatorjach	2372	976	1 048	578	481	424	—
	Mężczyznom	1718	1 429	784	462	318	455	—
	Kobietom	908	942	566	388	289	307	—
	Dzieciom do lat 15 . . .	483	211	206	178	127	133	—
	Odwieziono do szpitali .	306	451	362	221	130	168	—
	Odwieziono do domu . .	141	82	89	56	15	29	—
	Na stacji profilaktycznej .	—	106	—	—	—	—	—
Zasłabnięcia nagłe	Napady nerwowe . . .	31	10	9	33	22	8	—
	Osłabienia i omdlenia . .	35	84	8	33	21	78	—
	Zatrucia wyskokiem . . .	11	32	—	7	3	12	—
	Zatrucia pokarmami . . .	1	5	8	12	1	4	—
	Zatrucia gazami	14	8	1	—	1	2	—
	Inne zasłabnięcia	316	852	94	152	149	95	—
	Smierci	*) 21	*) 6	1	*) 9	7	6	—
	Noworodki	—	—	—	*) 2	—	—	—
	Razem	408	991	121	237	204	205	—
Urazy	Wstrząs	—	2	5	—	—	3	—
	Rany cięte, kłute, tłucz. i t.d.	1258	535	485	298	271	284	—
	Rany postrzałowe. . . .	8	6	15	3	2	—	—
	Złamania kości	133	45	36	32	24	21	—
	Krwotoki	26	18	20	50	18	30	—
	Oparzenia term. i chemicz.	47	43	28	16	10	14	—
	Ciała obce i udławienia .	392	328	212	144	75	60	—
	Inne urazy	718	12	191	151	95	107	—
	Udar słoneczny	—	—	1	—	—	—	—
	Smierci	*) 6	1	—	*) 2	1	—	—
	Razem	2582	989	1023	694	496	519	—
Zamachy samobój.	Otrucia	76	10	12	14	14	10	—
	Postrzały	1	2	2	2	1	1	—
	Rany cięte i kłute . . .	1	3	—	2	—	1	—
	Powieszenia	2	—	—	3	—	—	—
	Utopienia	3	1	—	—	—	1	—
	Rzucenie się z wysokości	8	2	—	1	—	—	—
	Inne	1	—	—	1	—	—	—
	Śmierci	*)14	—	4	*) 3	—	1	—
	Razem	92	18	18	23	15	14	—
Urazy według przyczyn	Przejechania przez: Samochody .	105	23	19	14	—	6	—
	Przejechania przez: Tramwaje . .	20	3	4	3	—	3	—
	Przejechania przez: Inne pojazdy .	114	20	13	15	—	14	—
	Upadki z wysokości. . .	144	10	6	29	—	12	—
	Napady i rozprawy nożowe	101	20	—	129	—	11	—
	Bójki	337	59	—	28	—	33	—
	Obłąkanie	2	5	3	15	—	3	—
	Porody i poronienia. . .	16	51	15	59	13	4	—
	Symulacje	8	2	—	—	1	7	—
	Wezwania niewłaściwe . .	26	4	—	3	5	—	—
	Przewozy chorych . . .	208	428	334	25	106	143	—
	Rażenie prądem elektrycz.	—	—	—	—	—	—	—
	Smierci	—	—	—	—	—	—	—

*) W tym

Statystyka stacyj ratunkowych
za m. czerwiec 1938 r.

		Warszawa	Kraków	Lwów	Łódź	Wilno	Poznań	Białystok
	Udzielono pomocy osobom.	2887	2835	1815	1051	795	877	—
	Na mieście	706	1585	528	410	252	511	—
	W ambulatorjach	2181	1087	1287	641	543	366	—
	Mężczyznom	1557	1585	902	481	324	423	—
	Kobietom	823	1037	615	416	308	325	—
	Dzieciom do lat 15 . . .	507	146	298	154	163	129	—
	Odwieziono do szpitali .	278	519	370	189	102	173	—
	Odwieziono do domu . .	138	108	129	48	9	29	—
	Na stacji profilaktycznej .	—	106	—	—	—	—	—
Zasłabnięcia nagłe	Napady nerwowe	41	12	10	16	11	13	—
	Osłabienia i omdlenia . .	57	102	10	70	17	78	—
	Zatrucia wyskokiem . . .	15	45	4	7	6	12	—
	Zatrucia pokarmami . . .	—	11	7	—	9	1	—
	Zatrucia gazami	2	6	—	—	—	2	—
	Inne zasłabnięcia	257	890	110	173	146	98	—
	Noworodki	—	—	—	*) 3	—	—	—
	Smierci	*) 20	*) 10	3	*) 3	4	3	—
	Razem	372	1076	144	266	193	207	—
Urazy	Wstrząs	1	—	6	—	—	2	—
	Rany cięte, kłute, tłucz. i td.	1254	642	565	314	325	258	—
	Rany postrzałowe . . .	9	9	6	7	1	—	—
	Złamania kości	146	30	43	41	27	42	—
	Krwotoki	31	12	29	25	21	26	—
	Oparzenia term. i chemicz.	66	48	30	14	20	21	—
	Ciała obce i udławienia .	248	356	348	156	62	45	—
	Inne urazy	639	10	204	141	103	107	—
	Odmrożenia	—	—	2	—	—	—	—
	Smierci	*) 8	—	—	*) 2	3	1	—
	Razem	2394	1107	1233	698	562	502	—
Zamachy samobójcze	Otrucia	44	9	15	11	7	9	—
	Postrzały	5	3	—	—	1	—	—
	Rany cięte i kłute . . .	8	8	2	4	—	—	—
	Powieszenia	1	2	—	1	—	1	—
	Utopienia	2	—	—	—	—	1	—
	Rzucenia się z wysokości .	15	1	1	1	—	—	—
	Inne	*) 1	—	1	—	—	—	—
	Śmierci	12	*) 2	1	—	2	1	—
	Razem	76	23	20	17	10	12	—
Urazy według przyczyny	Przejechania przez: Samochody . .	132	38	24	12	—	12	—
	Przejechania przez: Tramwaje . .	24	1	9	6	—	4	—
	Przejechania przez: Inne pojazdy .	130	22	23	16	—	13	—
	Upadki z wysokości . .	210	21	8	25	—	8	—
	Napady i rozprawy nożowe	60	30	—	106	—	3	—
	Bójki	347	69	—	6	—	39	—
	Obłąkanie	—	10	3	21	1	7	—
	Porody i poronienia . .	32	64	16	48	20	9	—
	Symulacje	10	5	—	1	4	7	—
	Wezwania niewłaściwe . .	14	7	—	6	5	1	—
	Przewozy chorych . . .	197	462	335	17	75	132	—
	Rażenie prądem elektrycz.	—	—	—	—	—	—	—
	Śmierci	—	—	—	—	—	—	—

*) W tym

Przegląd czasopism

GROTE: *Zatrucie alkoholem.*

Autor podaje, że w organizmie ludzkim około 85% alkoholu ulega utlenieniu, 10 — 15% wydziela się przez nerki, gruczoły potowe i ślinowe. Wobec tego należałoby przy ostrych zatruciach zastosować środki przyśpieszające utlenienie. Tego dać nie może insulina, a duże jej dawki mogą sprowadzić hypoglikemję, jak również tyrotoksyna nie daje wyniku. Najlepszym środkiem jest koramina.

Mikulska Pol. Gazeta Lekarska
r. 1937, str. 170.

Stosowanie koraminy w zatruciach alkoholem: Krull M. M: W:, r: 1937, str. 1987.

Koramina działa w 3 kierunkach, pobudza ośrodek naczynioruchowy, oddechowy, pobudza ośrodki korowe i podkorowe. Działanie jej uwidacznia się przez pogłębienie i uspokojenie oddychania, podniesienie ciśnienia krwi, przez lepsze napełnienie naczyń i ustępowanie objawów zastoinowych w małym krążeniu. W przypadkach lekkiego zatrucia kilka centymetrów koraminy wywołuje już przebudzenie się zatrutego. W ciężkich przypadkach stosuje się dużo więcej koraminy. W jednym przypadku podano 85 cm. w ciągu 5 godzin z tego 42,5 w ciągu 15 minut.

Ubocznych działań koraminy nie stwierdzono. Na uwagę zasługuje kichanie, które występuje już po 5 ctm., co jest dowodem podrażnienia błony śluzowej nosa, przez którą wydziela się.

W przypadkach zatrucia alkoholem po zastosowaniu koraminy następuje pogłębienie oddechu, tętno staje się pełniejsze, regularniejsze: giną objawy zastoju, przerywa się narkozę i poprawia się ogólny stan.

Fr. O.

Leczenie zasadami zatruć weronalem.

HENZE na podstawie badań na zwierzętach uważa za właściwe w przypadkach zatruć weronalem stosowanie leczenia zasadami, dzięki czemu otrzymuje się szybkie wydzielanie weronalu z moczem. W tym celu stosuje duże ilości (500 ctm:) 3% dwuwęglanu sodu dożylnie, przy tym pilną uwagę trzeba zwracać na oddech. Ponieważ dwuwęglan sodu podczas sterylizacji traci Co_2 i przechodzi w węglan sodu, musi być płyn nagrzewany w dobrze zamkniętej flaszce, żeby po ochłodzeniu wydzielony Co_2 połączył się.

Fr. O.
M.M.W., r. 1937, str. 233.

LONDRES. *Schorzenie nerek w zatruciu rtęcią.*

Dzięki pracom licznych autorów brazylijskich, stwierdzono w 11 przypadkach, dokładnie zbadanych, że schorzenia nerek w tym zatruciu nie dadzą się zamknąć w szemacie — nephritis — nephrosis, lecz powinny stanowić nową grupę.

M. M. W.,r. 1937, str. 70.
Fr. O.

Redaktor: **Dr Fr. Obarski.** Wydawca: Polski Komitet do spraw ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w wypadkach nagłych.

Redakcja czynna codziennie od godz. 9 rano do 13 prócz świąt.

Prenumerata miejscowa i zamiejscowa rocznie 9 zł. Pojedynczy egzemplarz 1 zł.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Leszno 58 tel. 11-69-00.

Druk. „Bagatela" (wł. M. Twardowski). tel. 9-40-99.